

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výukový materiál zpracován v rámci projektu EU peníze školám

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3665

Šablona:	I/2	č. materiálu:	VY_12_INOVACE_118
----------	-----	---------------	-------------------

Jméno autora:	Mgr. Tomáš Vaculík
Třída/ročník:	VI.
Datum vytvoření:	18. 10. 2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Tematická oblast:	Epika
Předmět:	Český jazyk a literatura
Výstižný popis způsobu využití, případně metodické pokyny:	Žáci si přečtou ukázkou z knihy a odpoví na otázky týkající se textu. Otázky mohou vypracovat jako samostatnou, nebo jako písemnou práci.
Klíčová slova:	Robinson, příběh, epika, román,
Druh učebního materiálu:	pracovní list
Soulad se ŠVP:	Je plně v souladu se ŠVP - Strom
Rozvíjené klíčové kompetence:	Kompetence k učení, kompetence k řešení problému, kompetence pracovní
Odkaz:	http://www.hfdata.cz/joom/index.php/llit/109-144/323

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Robinson Crusoe

Zkáza korábu přinese Robinsonovi mnoho dobrého

V posledních dnech deštivého období v polovině srpna rozpoutala se nad ostrovem veliká bouře, provázená neobyčejně silnou vichřicí. V noci se změnila vichřice ve větrný orkán. Moře nepřetržitě dunělo a hučelo. Robinson nemohl usnout. Obával se, že kdyby se vítr otočil, jak se tu často stává, ze západu na východ, odnese mu střechu stáje. Střecha byla kryta skalní stěnou, a přece se i teď povážlivě chvěla. V komíně kvílela meluzína. Byla to strašná noc. Takovou bouři snad tu Robinson dosud ani nezažil. Unaven bděním, usínal až k ránu. Náhle jej probudil mohutný rachot. Robinson se lekl, že opět počala sopka soptit. Vyskočil a vyběhl z jeskyně. Země však byla klidná, nechvěla se jako při prvním výbuchu. Zaduněla nová mohutná rána a Robinson zřetelně slyšel, že rána přichází ze strany od moře. Nějaká loď volá dělovou salvou o pomoc. Robinson se rozčilením až třásl. Co počít? Jak oznámit nešťastníkům, že jsou nablízku obydlí ostrova? Zazněla již třetí salva. Loď je jistě velmi blízko. Orkán žene loď přímo k ostrovu. Vůkol byla dosud tma. Robinson se vrátil k jeskyni, nabral náručí suchého dřeva, z krbu nahnul do hrnce žhavého uhlí a vyběhl do tmy. U Hodinového mysu rozdělal oheň. Jakmile oheň vzplanul, běžel Robinson zpět pro suché dřevo. Během několika minut naložil na oheň tolik dřeva, že vzplanul vysokým plamenem. Opět zazněla salva děl. Po chvíli druhá a pak ještě třetí. Moře bylo strašlivě rozbouřeno, vysoké vlny šplíchaly svou pěnu až k ohni. Robinson přikládal stále na oheň a udržoval vysoký plamen. Salvy děl se již neozvaly. Hučelo jen rozbouřené moře. Konec, myslí si Robinson, snad ztroskotali. Oheň však Robinson živil až do svítání.

Děšť a bouře v ranních hodinách ustaly, jen moře bouřilo dál. Robinson vystoupil na Ohnivou horu, aby se rozhlédl po mořské hladině. Za mysem Ztroskotání spatřil veliký koráb. Ležel na boku.

Koráb jistě narazil na skaliska, skrytá pod vodou. Byl bez stěžňů. Stěžně jistě zlomil orkán a shodil do moře.

Robinson seběhl s Ohnivé hory, aby se vypravil k mysu Ztroskotání. Obloha se již protrhala a z mraků vyšlo slunce. Moře však bylo ještě silně vzduté. Než došel Robinson k místu, kde ležel koráb, uběhla celá hodina. Koráb ztroskotal kus za mysem Ztroskotání. Byl vklíněn mezi dvě skaliska. Robinson vystoupil na pobřežní skalisko a rozhlížel se, nespátí-li snad při břehu nějakou záchrannou lodici a na břehu člověka. Nikde nic.

Robinsonovi se bolestí svírala hrud'. Bylo mu líto nešťastníků a litoval i sám sebe. Osvobození bylo tak blízko. Kdyby se tu aspoň později setkal s nějakým trosečníkem! Snad ještě někteří bloudí po ostrově a bojí se lidojedů právě tak, jako jsem se kdysi bál já, myslí si Robinson. Dal ruce k ústům a ze všech sil volal na všechny strany. Nikde se nic neozvalo, nikdo se neobjevil. Vracel se tedy zpět k domovu. Až se moře utiší, vypraví se se svým člunem k vraku. Pro příliš vzduté moře nemohl se Robinson odvážit se svým lehkým člunem plavby na moře. Vypravil se odpoledne znovu pěšky k skalnatému pobřeží, aby prohledal jeho okolí. Stále měl naději, že se setká s trosečníky. Možná že vichřice zanesla záchranné lodice daleko na východ.

Šel stále podél pobřeží, přelézal skaliska, brodil se močály, obcházel houštiny, až došel k místu, kde byl mírně se svažující písčný břeh. Pojednou uslyšel psí štěkot. Nevěřil svému sluchu. Kde by se tu na ostrově vzal pes? Pozorně naslouchal a opravdu: slyší psí štěkot a táhlé vytí. Robinson se rozběhl po hlase.

Když obešel skupinu skal, spatřil na břehu malé zátoky nevelikého, chundelatého, světle hnědého psa. Teď si Robinson povšiml, že pes sedí u ležícího člověka. Robinson běží, co může nejrychleji. Pes vyskočil a zuřivě dorážel na Robinsona. Nechtěl jej pustit k ležícímu člověku. Robinson vyndal z torby chléb a uzené maso. Pes však si masa ani chleba nevšiml. Stále zuřivě dorážel. Robinsonovi nezbylo, než aby silným klackem psa odehnal. Ležící člověk byl mladý, asi pětadvacetiletý námořník v krátkých kalhotách, bez kabátu, jen v košili, v rozedraných šedých punčochách, bez střeviců. Byl mrtev. Jeho srdce již netlouklo a tělo bylo vychladlé. Patrně jej moře vyvrhlo již utopeného. Kdyby se tu byli zachránili i jiní, jistě by svého mrtvého druha byli pochovali. Bude tedy zbytečné, aby Robinson dál pátral po živých lidech.

Vyndal z torby lasturu, kterou nosil stále s sebou, a vyhrabal v písku námořníkovi hrob. Robinsonovu práci velmi ztěžoval pes, který ustavičně dorážel. Chraplavě štěkal. Pes trpí jistě žízní, myslil si Robinson, když viděl, že pes má kolem huby bílou pěnu. Nalil do malé misky z tykve vodu a podal psovi. Pes schlípl ocas, přestal štěkat a bázně se blížil k misce. Ustavičně však vrčel a cenil na Robinsona zuby. Robinson na několik kroků odstoupil a pes hltavě vypil všechnu vodu z misky. Potom nalil Robinson do misky z druhé tykve mléko. Pes vypil i mléko. Když však mu hodil na zem kus uzeného masa, pes si ho ani nevšiml.

Námořníka Robinson pochoval do nehlubokého hrobu, postál chvíli s obnaženou hlavou a modlil se za duši mrtvého. Po čtyřech letech se setkal na ostrově s člověkem, ale jen proto, aby jej mohl pochovat. Jak nešťastný to osud!

Úkoly k textu:

- 1) Přiřaď text k literárnímu druhu a žánru

.....

- 2) Na kolik odstavců se text člení?

.....

- 3) Kdy se odehrává děj této ukázky?

.....

- 4) Co znamená slovo VŮKOL?

.....

- 5) Vypiš z textu všechna vlastní jména

.....

- 6) Víš, jak se jmenuje Robinsonův černý společník?

.....

7) Podle čeho dostal své jméno?

.....

Řešení:

1) Přiřaď text k literárnímu druhu a žánru

Epika, román

2) Na kolik odstavců se text člení?

8

3) Kdy se odehrává děj této ukázky?

polovina srpna

4) Co znamená slovo VŮKOL?

kolem, okolo

5) Vypiš z textu všechna vlastní jména

Robinson, Hodinový mys, mys Ztroskotání, Ohnivá hora,

6) Víš, jak se jmenuje Robinsonův černý společník?

Pátek

7) Podle čeho dostal své jméno?

Podle dne, kdy se s Robinsonem poprvé setkal

Zdroj:

PLEVA, J.V. *Robinson Crusoe*. 1. vyd. Olympia, 1996. 251 s.